

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 15 DESEMBRE DE 2023 | Número 232

PÀG. 3 | BISBAT DE GIRONA

L'Església catalana acomiada
el bisbe Soler i Perdigo

PÀG. 16 | ABUSOS

El Parlament cita Omella i qüestiona
algunes iniciatives de la comissió

PÀG. 13 | MAPA INTERACTIU

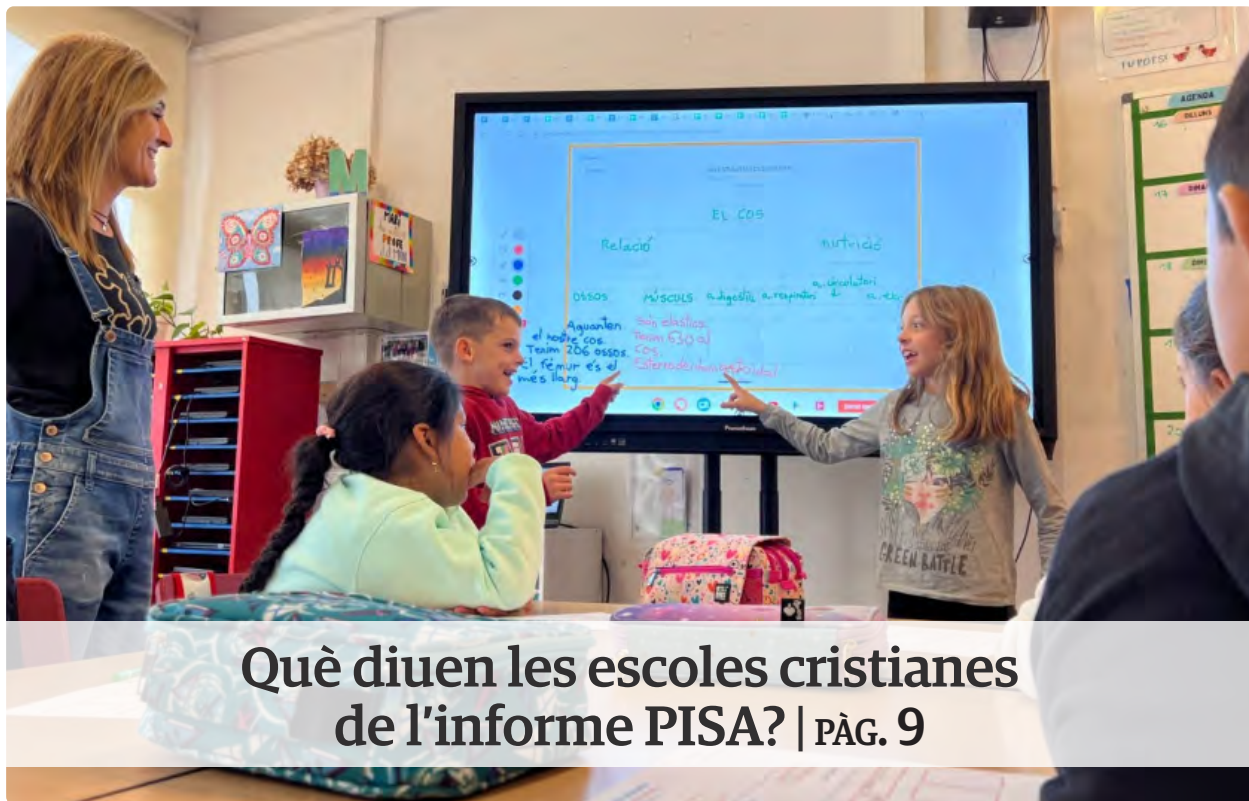
Troba els pessebres i els pastorets
més a prop de casa

PÀG. 14 | BERT DAELEMEANS

"L'Església sempre ha estat promovedora
de les arts; això ja no és així"

PÀG. 20 | ANDREU OLIVERAS

L'Evangeli dels innocents

Què diuen les escoles cristianes
de l'informe PISA? | PÀG. 9

PÒRTIC

L'informe PISA, elaborat per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE), és una eina valuosa per avaluar i comparar el rendiment educatiu dels estudiants en diferents països sobre les habilitats en lectura, matemàtiques i ciències. El seu enfocament exclusiu en unes certes habilitats acadèmiques pot no capturar completament la diversitat de coneixements i competències. Caldrà, però, considerar altres aspectes educatius, com el desenvolupament socioemocional, la creativitat, la capacitat de resolució de problemes i el pensament crític. Tot allò que fa integral una persona.

SUMARI

3 Actualitat

L'Església catalana acomiada el bisbe Soler i Perdigó i Girona es queda sense bisbes
El Parlament cita Omella i els experts qüestionen algunes iniciatives de la comissió d'abusos
"L'Informe PISA no serveix per avaluar el perfil de persona integral que volem com a país"
Troba els pessebres i els pastorets més a prop de casa
Bert Daelemans: "L'Església sempre ha estat promovedora de les arts; això ja no és així"
75 anys de la Declaració Universal dels Drets Humans
Recordant mossèn Andreu Oliveras, l'Evangelí dels innocents

24 Panoràmica

Soler i Perdigó, l'home del Concili Tarraconense, per Jordi Llisterra

26 Recull de premsa

27 La setmana a les xarxes

L'Església catalana acomiada el bisbe Soler i Perdigó i Girona es queda sense bisbes

Girona s'ha quedat sense bisbes. En pocs anys ha **enterrat** el qui era bisbe fins a la seva mort, **Francesc Pardo**, i els dos bisbes **emèrits**, **Jau-me Camprodon** i **Carles Soler i Perdigó** aquest dimarts 12 de desembre. El funeral de **Soler i Perdigó** s'ha celebrat a la catedral de Girona i l'ha acompanyat representants de tota l'Església catalana. És el tercer funeral episcopal que s'hi celebra des de l'entrada del bisbe Pardo el 2008. El bisbe ha estat enterrat a la sepultura que hi ha al centre de la nau de la catedral.

La celebració ha estat presidida per l'arquebisbe de Tarragona, **Joan Planellas**, amb gairebé tots els bisbes catalans i l'abat emèrit de Montserrat. S'ha excusat el cardenal **Joan Josep Omella** que era a Madrid per una conferència. Mentre se celebrava el funeral, en aquesta conferència ha repetit que "espera" que el nou bisbe de Girona arribi aviat. El nunci ha delegat la presència en el primer conseller de la Nunciatura Apostòlica, **Roman Walczak**, que ha llegit el missatge de condol enviat des de la Santa Seu.

Planellas ha detallat el treball de Soler i Perdigó a Girona. Però també ha destacat la seva dedicació a les institucions interdiocesanes, es-

pecialment com a secretari general de Concili Provincial Tarraconense de 1995, “en estreta col·laboració amb l’arquebisbe **Ramon Torrella** de Tarragona i amb les altres diòcesis amb seu a Catalunya”.

L’arquebisbe ha remarcat que l’aleshores bisbe auxiliar de Barcelona “va entendre perfectament el paper rellevant que tenia Tarragona amb relació a les altres diòcesis”. I que “el Concili Tarraconense no es reduïa a un problema de simple reorganització i coordinació de la pastoral”. Des del primer moment Carles Soler va creure que “es tractava d’aplicar en la praxi concreta els rics ensenyaments del Concili Vaticà II a casa nostra” en un moment eclesial “en què es parlava poc de sinodalitat”.

De la personalitat del bisbe emèrit de Girona -que Planellas va conèixer directament quan ell era capellà d’aquest bisbat abans de ser escollit arquebisbe de Tarragona- ha destacat que “es mostrà proper a qualsevol iniciativa que aglutinés persones, que fomentessin comunitat, que impliquessin vivències conjuntes i vida d’Església”. En una extensa **homilia** també ha fet una reflexió sobre la proposta cristiana

davant la mort: “En aquest precís moment de dubte, incertesa, incredulitat i necessitat de respostes que no hi són, apareix el desig d’eternitat”.

Durant el funeral també s’ha conegut el **testament espiritual** que el bisbe Carles Soler va deixar escrit el 2017. A més de l’agraïment per tot el que havia rebut al llarg de la seva vida, el text conclou dient que “perdono de cor tots els que em poden haver ofès i demano perdó als qui jo hagi pogut ofendre, desatès o no els he donat testimoni coherent de la meva fe i amor fratern en Jesucrist”.

L’administrador diocesà, **Lluís Suñer**, ha adreçat unes paraules inicials als 300 assistents al funeral. Ha agrait als bisbes la seva presència: “En moments com aquests, orfes de bisbe, us ho agraim més que mai”. Ha estat l’única referència a la situació de Girona que **espera** bisbe mentre veu com es van proveint altres diòcesis. Suñer també ha recordat les paraules que repetia habitualment el bisbe Carles Soler, cridant a afrontar la realitat “amb esperit generós i coratjós”.

Entre les autoritats civils que han assistit al funeral hi havia l’alcalde de Girona, **Lluc Salellas**, i diversos regidors, el president de la Diputació de Girona, **Miquel Noguer**, i representant el Govern, el director general d’Afers Religiosos, **Carles Armengol**. La celebració ha finalitzat com l’abril del 2022 en el funeral de Francesc Pardo. Envoltat de bisbes, capellans, religiosos i fidels, el fèretre de Soler i Perdigo ha estat sepultat a la tomba soterrada que hi ha al centre de la nau de la catedral. “Doneu-li Senyor el repòs etern i que la llum perpètua l’il·lumini”, ha estat una de les darreres pregàries que s’ha pogut escoltar.

Taüll celebra 900 anys de “pervivència i culte” a les seves esglésies

Taüll va commemorar el cap de setmana passat els 900 anys de la consagració de l'església romànica de Santa Maria i del temple de Sant Climent. Una celebració que va culminar diumenge amb l'eucaristia presidida pel bisbe d'Urgell, **Joan-Enric Vives**. En la commemoració també s'hi va fer present el president de la Generalitat, **Pere Aragonès**. L'arquebisbe va posar en relleu el valor del poble que “ha permès la pervivència de les esglésies i el culte que s'hi ha mantingut com a expressió de la fe cristiana”.

BISBAT D'URGELL | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Sagrada Família posa en marxa el seu nou Fons d'Acció Social

La Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família obrirà la primera convocatòria del Fons d'Acció Social el pròxim 18 de desembre. Funcionarà mitjançant el cofinançament de projectes socials promoguts per entitats del tercer sector. Aquesta convocatòria estarà dotada amb 2,3 milions d'euros. Les persones que estiguin interessades a assistir-hi poden inscriure-s'hi a través de FonsAccioSocial@ext.sagradafamilia.org. També es podrà seguir la retransmissió en directe a través d'internet.

SAGRADA FAMÍLIA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Rebotiga n.102. Pisa

Comentari de l'actualitat de la setmana amb els redactors i col·laboradors de Catalunya Religió. Parlem de la **lectura** que es fa de l'Informe PISA des de l'escola cristiana i recordem algunes de les persones que ens han deixat els darrers dies com el **caputxí Joan Botam**, el **monjo** de Montserrat **Pius Tragan**, el **capellà Andreu Oliveras** o el **bisbe Carles Soler i Perdigó**. Tertúlia amb els periodistes **Glòria Barrete**, **Roger Vilaclara** i **Jordi Llisterrí**.

ESCOLTA
EL PODCAST

El Parlament cita Omella i els experts qüestionen algunes iniciatives de la comissió d'abusos

El Parlament ha citat l'arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), el cardenal **Joan Josep Omella**, perquè comparegui el 29 de gener de 2024 a la comissió d'investigació sobre la pederàstia a l'Església. En les sessions del gener i febrer també s'han citat diversos representants diocesans i el president de la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya, **Mohamed El Ghaidouni**. El mes de març es van **aprovar** 90 compareixences d'experts i representants eclesials que ara estan participant en les sessions mensuals de la comissió.

Precisament en la sessió de la comissió del desembre que es va fer aquest **dilluns**, els experts van qüestionar algunes de les iniciatives de la comissió del Parlament, especialment sobre la imprescriptibilitat dels delictes. El catedràtic de dret penal **Josep Maria Tamarit** va afirmar que seria "un greu error" tornar a prolongar el termini de prescripció dels abusos a menors com a mesura de prevenció o reparació. La presidenta de la comissió, Susanna Segovia, va **anunciar** aquest octubre que promourien una iniciativa legislativa perquè els delictes de pederàstia no prescriguin mai.

Segons Tamarit “hi ha activistes que han fet del tema de la imprescriptibilitat una causa i no sé per quina raó han aconseguit tenir un nivell d'influència en les associacions de víctimes, partits polítics, i mitjans de comunicació” i que, en canvi, “l'opinió general dels penalistes és no estar d'acord amb la imprescriptibilitat”. Tamarit va explicar que aquest criteri es podria aplicar en qualsevol delictes en què “hi ha hagut alarma social”.

El catedràtic va dir que això és aixecar “falses expectatives” a les víctimes perquè amb el pas dels anys és més difícil provar penalment un delictes. Per Tamarit, la societat hauria d'assumir que “l'atenció a la víctima és independent al que es faci al victimari” i, en canvi, per demostrar el suport a les víctimes “seguim pensant que la prova és la ràbia que tenim contra el victimari i com de disposats que estem a fer-los patir”. Per això, va reiterar la necessitat de prioritzar les diverses propostes de restauració com les que es van incloure en l'**informe** del Defensor del Poble.

En les diverses compareixences d'experts s'ha remarcat la doble victimització que representa

per les víctimes l'ocultació que han tingut els abusos durant dècades i més quan s'han produït en un entorn institucional eclesial. Però els experts del món penal, educatiu o sanitari que han intervingut també han **remarcat** les greus deficiències del sistema actual d'atenció a les víctimes i prevenció en tots aquests àmbits que depenen de l'administració.

Altres compareixences

En les sessions programades pel gener i febrer també es cridarà el vicesecretari per a Assumptes Generals de la CEE i promotor de Justícia del Tribunal de Rota, **Carlos López Segovia**; el vicesecretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, **Enric Termes**; l'advocat i representant de l'oficina per la prevenció i la protecció d'abusos de l'arxidiòcesi de Tarragona, **Carles Ferrer**; i el president del Tribunal Eclesiàstic de l'arquebisbat de Barcelona, **Santiago Bueno**.

En la sessió del 5 de febrer, la comissió ha citat la delegada diocesana de Protecció de Menors i Adults Vulnerables del bisbat de Solsona, **Clara Carbonell**; i el canceller i secretari general del bisbat de Vic, **David Gómez**. A més d'aquests

representants de l'àmbit diocesà, el mateix dia s'ha citat el prior de l'Abadia de Montserrat, **Bernat Juliol** i el president de la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya (UCIDCAT), Mohamed El Ghaidouni.

Omella haurà de comparèixer en qualitat de testimoni a la comissió d'investigació sobre la pederàstia a l'Església del Parlament. **Així es va decidir** el 27 de març durant la sessió de la comissió, després que ERC, Junts, la CUP i els comuns votessin a favor de la proposta, i el PSC s'hi manifestés en contra. La compareixença d'Omella és l'única que s'ha plantejat fins ara en solitari, ja que en la resta de sessions els experts o testimonis han comparegut en grup.

Els testimonis estan obligats a comparèixer davant les comissions del Parlament, però la cambra catalana no disposa de cap capacitat sancionadora si no s'atén la petició i ha de derivar la denúncia als tribunals si ho aprova la mesa del Parlament. Denúncies que habitualment no tenen cap recorregut jurídic.

PLAY SMART

L'aprenentatge
ha de ser divertit!

Estimula el desenvolupament dels
nens i les nenes mentre juguen

- ▶ Resolució de problemes
- ▶ Raonament
- ▶ Creativitat
- ▶ Destreses lingüístiques i motores

Fotografia: FEDAC.

“L’Informe PISA no serveix per avaluar el perfil de persona integral que volem com a país”

L’informe PISA ha marcat l’actualitat educativa de la darrera setmana. Hi ha hagut molta polèmica i s’ha qüestionat la metodologia educativa, la inclusió escolar i també la professionalitat dels educadors. Amb el temps tot es veu més clar i les reflexions es fan amb més perspectiva. Una setmana després de la publicació de l’informe en parlem amb tres representants de diferents xarxes de l’Escola Cristiana de Catalunya: **Manel Salas**, responsable de l’Àrea de Pedagogia i Innovació de les escoles Vedruna de Catalunya; **Maria Àngels Laparte**, responsable de l’àmbit de pedagogia de La Salle de Catalunya; i **Modest Jou**, director general de les escoles FEDAC.

“L’Informe PISA és una alerta, però cal contextualitzar-lo”. Des de La Salle, expliquen que amb la publicació de les dades s’ha de fer una anàlisi de les variables que han pogut portar a aquestes xifres. Un exercici que Laparte ha fet com a responsable de l’àmbit de pedagogia i que emmarca en el context de la Covid-19 en què es van fer aquestes proves o la situació complicada que viu el català avui amb un retrocés per culpa, entre d’altres, “del consum digital en castellà dels infants i joves”.

Una valoració similar en fa Manel Salas que recalca que es tracta d'un estudi amb una mostra molt petita de centres que, per a les escoles Vedruna, "no és suficient".

"LA CLAU DE L'ÈXIT EN LA TRANSFORMACIÓ EDUCATIVA ÉS TENIR UN PROJECTE CONCRET, CLAR I MECANISMES PROPIS PER AVALUAR"

Tant Salas com Jou coincideixen en la diferència dels resultats entre l'escola pública i la d'iniciativa social. Una diferència que **també va subratllar l'Escola Cristiana després de la publicació de les dades la setmana passada** destacant que els seus resultats estaven per sobre la mitjana europea de l'informe. I per què aquesta diferència? Per a Jou la diferència rau en les jornades de sis hores de la concertada i, per sobre de tot, "el marc d'educació competencial en el que l'escola d'iniciativa social ha cregut des de fa molt temps". L'Informe PISA avalua el nivell competencial dels alumnes en certes matèries i "potser a les escoles d'iniciativa social es fa un treball molt més en aquesta línia que no pas en

el sistema públic, on les ciències i les llengües encara es fan de manera molt academicista", assegura Jou.

També es refereix a aquesta diferència de resultats Manel Salas, que parla de la importància de tenir direccions amb projectes clars, autonomia, equips docents estables i cohesionats, i temps per acompanyar els alumnes. Per al responsable de l'Àrea de Pedagogia i Innovació de les escoles Vedruna de Catalunya també és clau, per a la millora de resultats, l'estabilitat legislativa, la reducció i agilització de la burocràcia i que l'administració garanteixi recursos a les escoles d'iniciativa social.

"LES ESCOLES CRISTIANES BUSQUEM L'EDUCACIÓ INTEGRAL DELS NOSTRES ALUMNES"

Un dels grans arguments que s'han sentit aquests dies arran dels mals resultats generals a Catalunya és que la nova educació no funciona. Hi ha qui ha apel·lat aspectes com l'esforç, la memòria i el treball individual o qui ha re-

clamat tornar a les classes magistrals. Són, per a Manel Salas, "maneres de buscar culpables".

D'una banda, perquè l'Informe PISA ja avalua les competències dels alumnes i no els coneixements acadèmics concrets en llengua o matemàtiques. A l'examen PISA no s'hi fa ús de la memòria o no es fan operacions algebraïques. "A la prova PISA has d'entendre una situació ordinària i has d'aplicar unes respostes a partir d'una situació quotidiana", expliquen els educadors.

D'altra banda, Salas també recalca que l'informe TALIS, que també elabora l'OCDE i valora la feina del professorat, en la darrera actualització exposava que el 90% dels professors treballen en format de classes magistrals. La innovació pedagògica és minoria i, en cas que afectes negativament els resultats, no marcaria una diferència tan gran.

Una altra dels "culpables" que s'ha intentat buscar per atribuir els mals resultats ha estat la immigració. Per lluitar contra aquest argument, Manel Salas destaca el cas de l'Escola Vedruna Àngels, al barri del Raval de Barcelona. Es tracta

d'un centre amb un alumnat majoritàriament no-catalanoparlant i amb necessitats diverses. "Al Raval hem fet un procés de transformació educativa i és un cas d'èxit", assegura Salas. I la clau d'aquest èxit, per a les escoles Vedruna, és "tenir un projecte concret i clar, creure en l'autonomia i tenir mecanismes propis per anar avaluant".

**"L'INFORME PISA VALIDA
UN DISCURS MOLT TENDENCIÓS"**

Més enllà de les incoherències amb la recerca de culpables pels mals resultats, des de les escoles FEDAC es qüestionen: "Ens hem de preocupar per uns resultats d'un informe que no segueix el model vinculat a la nostra essència?". "Les escoles cristianes busquem l'educació integral dels nostres alumnes", diu Jou. I, en aquest sentit, l'Informe PISA valida "un discurs molt tendenciós".

Es refereix a les competències a l'accés al món del treball que marca l'informe: matemàti-

ques, llengua o escriptura. "L'informe busca mà d'obra productiva pel sistema econòmic capitalista actual i porta cap a un model explotador de la persona", assegura. Per a ell, cal treballar per un model "que empoderi persones i en el qual les competències en matemàtiques siguin igual d'importants que la creativitat musical o la plàstica". Jou explica que PISA pot servir per fer una anàlisi de com va el nivell acadèmic, però no per avaluar si el sistema educatiu forma un perfil de persones "com el que vol el nostre país". "El que ens diu PISA és que el qui és fuster és un desgraciat invalidant aquesta mena de feines". I afegeix: "Per FEDAC, PISA és incomplet".

Sobre les declaracions de la consellera d'Educació, Anna Simó, que va fer aquest dilluns, Modest Jou subratlla que la seva anàlisi va ser encertada, però que va oblidar mencionar que "sense una gran inversió en educació no es poden canviar els resultats". "Si ho volem tot, necessitem recursos", reclama. Uns recursos que es necessiten per a la integració dels alumnes a l'aula i l'atenció de les seves necessitats especials.

Un aprenentatge en constant evolució

Després de la publicació dels resultats i del soroll mediàtic causat pels infants, des de les escoles La Salle tenen clar que cal "analitzar els resultats per millorar-los", però continuar apostant "per un canvi de metodologia". Laparte parla d'un gir d'enfocament: "De posar èmfasi en l'aprenentatge a fer-ho en l'ensenyament". I cal fer-ho perquè "la societat d'avui ens demana altres respostes". Són canvis com la manera d'avaluar els continguts, el paper del professor com a orientador i mediador de l'aprenentatge, entre d'altres. Una feina que a La Salle fan des de ja fa temps tirant endavant un nou projecte educatiu apostant pel treball tenint en compte l'alumne i que l'aprenentatge "no només ha de ser memorístic". "Considerem que els resultats ens posen en alerta en punts fluixos com les matemàtiques o la lectura, però que els hem de treballar amb noves pedagogies", diu. Es refereix a aprenentatges més vivencials, experiencials i on el protagonista sigui l'alumne.

Sant Joan de Déu converteix a pacients i sanitaris en actors per la campanya 'El Sopar de l'Hospitalitat'

Tretze usuaris, pacients i professionals procedents dels seus centres a Espanya es converteixen en protagonistes de 'El sopar de l'Hospitalitat', la campanya audiovisual que han dissenyat al costat de Fisher Madrid per a felicitar Nadal. La campanya, que va ser rodada el mes d'octubre passat, ha assegut en la mateixa taula a tretze persones, 'Actors per un dia; protagonistes cada dia', comensals d'un sopar nadalenc molt divers que són, en realitat, usuaris, pacients i treballadors de Sant Joan de Déu.

SJD | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Viquipèdia impulsa un concurs fotogràfic de pessebres per nodrir el seu catàleg multimèdia

El repositori multimèdia lliure Wikimedia Commons ha coordinat el concurs fotogràfic de la Viquimarató de pessebrisme 2023 per difondre el pessebrisme arreu del territori catalanoparlant i nodrir Internet, en especial el seu domini, amb més material que representi la història i les persones darrere d'aquesta tradició nadalenca. El concurs es tancarà el dia 20 de desembre i els guanyadors seran anunciats a partir de l'11 de gener de 2024.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

L'Escola Cristiana destaca que els seus resultats estan per damunt la mitjana europea en l'informe PISA

L'informe PISA 2022 situa els resultats dels alumnes de l'escola d'iniciativa social, un terme que engloba les diferents escoles concertades de Catalunya, per sobre de la mitjana de la Unió Europea i l'OCDE en matemàtiques, lectura i ciències. La secretària general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, **Meritxell Ruiz**, defensa que les escoles concertades "garanteixen oportunitats educatives de qualitat a tot l'alumnat, independentment de la seva situació econòmica".

ESCOLA CRISTIANA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Pessebres i Pastorets
Gmail Catalunya Religió

Pessebres Vivents

- 📍 Pessebre Vivent de Tona
- 📍 Pessebre Vivent de Polinyà
- 📍 Pessebre Vivent de Bàscara
- 📍 Pessebre Vivent de Breda
- ... 43 més

Pastorets

- 📍 Els Pastorets del Clot
- 📍 Els Pastorets de Cloteatre de l'Orfeó Martine...
- 📍 Els Pastorets del Jove Calassanç Teatre
- 📍 Els Pastorets del Centre Sant Pere 1892
- ... 59 més

Exposicions de pessebres

- 📍 Mostra de Pessebres a la Biblioteca pública ...
- 📍 Mostra de Pessebres al Centre Municipal LL...
- 📍 Mostra Pessebres Catedral Nova
- 📍 Mostra de Pessebres a la Casa dels Gegants

Troba els pessebres i els pastorets més a prop de casa

Més de 80 mostres de pessebres, uns 60 grups de pastorets diferents i gairebé mig centenar de punts on poder veure una representació del pessebre vivent. Són les xifres que recull el mapa interactiu que ha fet Catalunya Religió per trobar el punt més proper on viure Nadal al país a través de les mostres de pessebres tradicionals o les representacions de Pastorets i Pessebres Vivents. El mapa de Pessebres i Pastorets recull les iniciatives de la **Federació Catalana de Pessebristes**, la **Federació de Pessebres Vivents de Catalunya** i la **Coordinadora de Pastorets de Catalunya**. De la majoria de les propostes se'n detalla el nom, una breu descripció, els passis o quan poder visitar els indrets i la informació de contacte.

En alguns casos no hem pogut obtenir tota aquesta informació. Per aquest motiu, posem a disposició la nostra bústia de correu per poder actualitzar la informació sempre que sigui necessari. Per complementar la informació, esmenar-la si és errònia, adreceu-vos a redaccio@catalunyareligio.cat. A Catalunya trobem fins a un total de 63 grups teatrals que representen els Pastorets, 82 mostres de pessebres tradicionals i 47 indrets on veure els pessebres vivents.

Bert Daelemans: “L’Església sempre ha estat promovedora de les arts; això ja no és així”

Fa enguany seixanta anys que es va publicar la constitució apostòlica sobre la litúrgia, titulada *Sacrosanctum Concilium*, el primer document magisterial del Concili Vaticà II. Amb motiu de l’efemèride, la Fundació Joan Maragall, en col·laboració amb la Fundació Balmesiana i el Museu Diocesà de Barcelona, ha organitzat aquest dijous 14 de desembre **una sessió especial del Seminari de Patrimoni Sacre** que comptarà amb la participació del professor **Fernando López-Arias**, de la Pontifícia Universitat della Santa Croce (Roma), i del professor **Bert Daelemans**, jesuïta i arquitecte, de la Universitat Pontifícia de Comillas (Madrid). Amb Daelemans hem parlat sobre algunes qüestions rellevants de la temàtica.

Una de les consignes apreses del document que té 60 anys és la de la participació activa dels fidels a les celebracions litúrgiques. Això es va traduir, com a primer canvi visible, en celebrar de ‘cara al poble’ (*versus populum*). Es van separar els altars dels murs i absis de les esglésies. Quins altres avenços hi ha hagut respecte a aquesta participació activa de les celebracions litúrgiques en els dissenys de les esglésies?

En efecte, la celebració *versus populum* ha estat potser el canvi més “visible” a l’arquitectura. Tot i això, en molts casos s’ha desdoblant l’altar, mantenint l’altar major i afegint una plataforma de fusta (com si fos una cosa temporal) amb un altar nou, més petit i orientat cap a l’assemblea. Malauradament, no s’ha entès bé el *versus populum* i s’ha perdut del tot el *versus orientem* (cap a l’orient). Crec que cal anar més ençà del Concili Vaticà II i tornar a escoltar el que ha descobert la renovació litúrgica dels anys 1920. Fa cent anys, es vivia la litúrgia de manera molt més dinàmica que avui, que la vivim de manera estàtica. Moltes vegades amb tanta frontalitat entre laics i clergues, gairebé la vivim com una oposició en què el nou altar funciona més com una barrera que com un punt de trobada. Tampoc això no és viure segons l’esperit del Concili. Fa cent anys, hi va haver veus ja avisant d’aquesta possible oposició frontal del *versus populum*. Es pot arribar a una manera dinàmica de respectar tant el *versus populum* com el *versus orientem*, sense desfer del tot la riquesa del *versus populum*.

Un altre canvi visible ha estat la importància donada a la Paraula, visible a l’ambó com a “taula de la Paraula” que porta a la “taula del Banquet”, o sigui, a l’altar eucarístic. En aquest

sentit, les dues taules no tenen la mateixa importància i no han d’estar a la mateixa alçada. Primer cal nodrir-se de la Paraula, que després es fa carn perquè tots formem part del Cos de Crist. Un altre canvi essencial que s’ha donat és, per exemple, tornar a posar en relleu la centralitat del sacerdoti baptismal. Això es nota sobretot a l’arquitectura a les esglésies que situen el baptisteri prop de l’entrada, perquè és pel baptisme que entrem a formar part del Cos de Crist. A moltes esglésies hi ha un clar camí que porta del baptisteri a l’altar, unint així els dos sacraments més grans que tots els cristians tenim en comú. Potser més visibles, encara, han estat les configuracions espacials al voltant de l’altar, més centrat. Vull dir, la manera com els bancs o les cadires han estat orientats cap a l’altar, ja no de forma basilical, sinó més en mig cercle al voltant del santuari.

Després de la SC es va procedir a la comunió processional, fent supèrflua i provocant l’eliminació de la barana amb reclinadori corregut que separava el presbiteri de la nau. Això permetia una altra manera de relacionar el presbiteri amb la comunitat de fidels. Quines noves formes de presbiteri s’han desenvolupat després de la SC i quines lectures aporten?

El presbiteri s’ha centrat en dos focus centrals, l’ambó i l’altar, el primer portant el segon. No s’ha sabut ben bé què fer amb la seu presidencial, col·locant-la davant de l’assemblea i així “tancant” l’orientació escatològica, estabilitzant l’oposició frontal clergues-laics, focalitzant l’atenció a l’altar, sense possibilitat d’obrir la visió cap al més enllà. Louis Bouyer, l’oratorià francès, sempre estava en contra d’afegir la seu als focus centrals de la litúrgia, que són, segons ell, l’ambó, l’altar i la parusia (l’orientació escatològica).

Seu, altar i ambó, més que “mobiliari de suport”, sembla que a la SC i les posteriors instruccions prenen categories espacials - com a “llocs litúrgics” - i comporta, per exemple, l’obsolescència del púlpit enmig de la nau. Com s’ha disposat la relació d’aquests tres elements a posteriori i quins exemples consideres interessants?

Una proposta nova i interessant ha estat la *Communio-Raum*, una configuració en el-lipse, als anys 1990 a Alemanya, sobretot. Col·locant l’altar i l’ambó als dos focus de l’el·lipse. Ara ja em sembla obsoleta aquesta configuració, que enfronta massa els membres de l’assemblea. Em sembla més actual la disposició dinàmica

d'un lloc per a la litúrgia de la Paraula, centrada a l'ambó, i un altre lloc per a la litúrgia eucarística del Banquet escatològic, al voltant de l'altar. En força llocs se celebra així ara. Sobretot en grans temples on l'assemblea litúrgica ha disminuït molt en nombre. Això dona l'avantatge que una comunitat més petita pot estar asseguda a l'espai reservat per a la litúrgia de la Paraula (organitzat de manera antifonal o no) i desplaçar-se per col·locar-se com a circumstants al voltant de l'altar en un espai alliberat de qualsevol mobiliari per a aquest efecte.

Un dels temes tractats a la SC és el de l'art i els objectes sagrats i, entre altres coses, apunta a "També l'art del nostre temps, i el de tots els pobles i regions, s'ha d'exercir lliurement a l'Església" (SC 123). Sabem de les teves publicacions sobre la recepció espiritual de l'art (Per exemple, *El abrazo en el arte. Un recorrido espiritual*). Quines experiències artístiques contemporànies destacaries que hagin anat d'acord amb la SC?

Entre els artistes contemporanis existeixen els profetes, els autèntics, els que lluiten amb honestat i busquen amb sinceritat i aconse-

gueixen transformar de manera creativa allò que els toca, allò que ens toca a tots, que ho sapiguem o no, en la nostra existència humana. A nosaltres, els membres de l'Església, ens toca desenvolupar la sensibilitat capaç de discernir allò autèntic i profètic entre ells. L'Església sempre ha estat promovedora de les arts. Això ja no és així. A nosaltres ens toca ser pontífexs, constructors de ponts, entre l'art i la religió. Aquests ponts ja existeixen, només cal descobrir-los, desenterrar-los, perquè tant l'art autèntic com la religió tenen a veure amb l'existència humana en totes les facetes i dimensions. Si no, no és art; no és religió.

Finalment, no volem acabar sense destacar un llaç d'unió amb Barcelona, ja que vas publicar en una editorial barcelonina el llibre "A orillas del Yukón. Encuentros en Alaska", que, d'entrada, no té res a veure amb l'arquitectura religiosa contemporània, encara que al pròleg, del teu company de congregació, Xavier Melloni sj, s'apunta una dimensió espai-espiritual afirmant que "Aquestes pàgines ensenyen a mirar i caminar pel món de manera sagrada". La vivència de l'espai, doncs, té una dimensió espiritual més enllà de l'arquitectura explícitament religiosa?

Agraeixo la vostra pregunta. Sorprenentment, la meua experiència a Alaska va saber unir diferents dimensions soltes en mi. El primer que he après dels esquimals Yu'pik era la gran connivència amb la natura, el gran respecte que tenen per ella. Nosaltres, acostumats a protegir-nos (amb màscares i capes de tota mena) contra el nostre entorn suposadament hostil, hem perdut aquesta dimensió d'unió amb l'espai natural que ens envolta. Viure així en unió amb la creació és ja espiritual. I jo diria fins i tot sacramental. Alguna cosa d'això diu el Papa Francesc a *Laudato si*. Això té a veure amb el verb "mirar" a la cita de Xavier Melloni. És una experiència sinestèsica o multisensorial que existeix (o hauria d'existir) en qualsevol experiència arquitectònica. A més, la meua experiència a Alaska ha estat una experiència de llindars. El llindar és la frontera que es travessa. Sovint oblidem que l'arquitectura és un art dinàmic que es desenvolupa en el temps, pas per pas, trepitjant i passant per llindars. Aquest passar és una experiència espiritual. Així un es va transformant, de mica en mica, pas per pas. Això té a veure amb el verb "caminar" a la cita de Melloni.

Sabadell Institucions Religioses i Tercer Sector

**Atenció personalitzada orientada al carisma
i a la missió de les institucions**

Assessorament en inversions, gestió del patrimoni, finançament preferent...
Estem al seu costat per oferir-li les solucions financeres que necessita a través
d'una àmplia gamma de productes i serveis adaptats al seu sector
i a la seva casuística particular.

Convenis

Condicions preferents per a la seva institució i les que en depenguin.

Finançament

Terminis i condicions personalitzats per tirar endavant els seus projectes.

Gestió

especialitzada

Un gestor estarà al seu costat per ajudar-lo en el seu dia a dia.

Més informació a
bancsabadell.com/institucionsreligioses
bancsabadell.com/tercersector

B Sabadell

Foto: Wikimedia. De FDR Presidential Library Museum - CC BY 2.0

75 anys de la Declaració Universal dels Drets Humans

Enguany, el dia 10 de desembre es commemora el 75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. Fa setanta-cinc anys va tenir lloc l'adopció de la Declaració Universal dels Drets Humans -DUDH- per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre de 1948. Aquesta efemèride va establir un conjunt de principis universals que garanteixen la dignitat, la igualtat i els drets fonamentals inherents a tots els éssers humans, independentment del seu origen, raça, religió, gènere o qualsevol altra condició. Amb motiu d'aquest aniversari, Catalunya Religió s'ha fixat en un dels drets fonamentals, el dret a la llibertat religiosa.

El dret a la llibertat religiosa és un dret fonamental consagrat en la Declaració Universal dels Drets Humans, així com en nombrosos tractats i documents internacionals de drets humans. Aquest dret està consagrat en la Declaració Universal de Drets Humans -DUDH- de 1948, en l'article 18, i també es troba protegit en altres instruments internacionals de drets humans, com el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics. Aquest dret reconeix la llibertat individual de pensament, consciència, religió i creences, tant en l'àmbit privat com públic, i

abasta la llibertat de canviar de religió o creença, així com la llibertat de manifestar aquesta religió o creença sigui en privat o en públic, individualment o col·lectivament, en culte, ensenyament, pràctica i observança. Aquest dret implica que cada individu té la llibertat d'adoptar, practicar, canviar i professar la religió o creença de la seva elecció, així com la llibertat de no tenir cap religió o creença. Garanteix també el respecte a la diversitat religiosa i la tolerància cap a les diferents pràctiques i conviccions religioses.

En termes generals, Espanya té una tradició de respecte per la llibertat religiosa, garantida per la Constitució espanyola de 1978, que reconeix la llibertat de culte i la separació entre l'Església i l'Estat. A Catalunya, a més, la llibertat religiosa està protegida per la llei i les persones tenen dret a practicar la seva religió o creences, sigui en l'àmbit privat o públic, sense discriminació per motius religiosos. Catalunya té competències en àrees com l'educació, la cultura i el registre civil. Per tant, pot tenir polítiques específiques en relació amb la ges-

tió de llocs de culte, l'ensenyament de religió a les escoles públiques, entre altres aspectes que afecten la llibertat religiosa dins del seu àmbit de competència.

La situació de la llibertat religiosa, però, varia considerablement a tot el món a causa d'una sèrie de factors que inclouen qüestions polítiques, socials, culturals i econòmiques. Encara que la Declaració Universal dels Drets Humans reconeix aquest dret fonamental, desafortunadament, en molts llocs, no es reconeix a la pràctica.

En algunes regions, existeix una protecció sòlida de la llibertat religiosa, on les persones poden practicar les seves creences amb relativa llibertat i sense por de la discriminació o persecució. No obstant això, en altres llocs, la situació és més preocupant. Es viu en moltes zones del món persecució i discriminació religiosa. Les minories religioses poden patir discriminació sistemàtica, restriccions en la pràctica de la seva fe i fins i tot persecució per part del govern o de grups extremistes. Aquests problemes po-

den incloure la prohibició d'unes certes pràctiques religioses, la violència, l'assetjament i la marginació social.

També hi ha països que compten amb lleis restrictives, que restringeixen la llibertat religiosa, com la prohibició d'unes certes pràctiques religioses, la discriminació en l'accés a serveis públics o ocupació, i fins i tot la criminalització d'unes certes creences o actes religiosos. En altres zones es viuen actualment i sistemàticament conflictes religiosos.

En àrees on existeixen tensions religioses, els conflictes poden sorgir a causa de diferències religioses, provocant violència i desplaçament de poblacions senceres. Això pot generar dificultats per a la pràctica pacífica de la religió. També en alguns països, el govern exerceix un control estricte sobre la pràctica religiosa, limitant la llibertat d'expressió religiosa i reprimint a grups religiosos que no estan alineats amb la ideologia oficial.

Recordant mossèn Andreu Oliveras, l'Evangelí dels innocents

Discretament enmig d'un llarg pont aquest diumenge 10 de desembre va ser enterrat mossèn **Andreu Oliveras**. Feia anys que la malaltia l'havia allunyat de tota vida pública i pastoral. Això no li resta valor a tota la tasca feta en el món juvenil, educatiu i, els darrers anys, en la pastoral penitenciària.

L'atenció als presos era el que donava sentit a la seva vida i va quedar estroncat abruptament el 2006. Va haver d'afrontar una denúncia per haver entregat a un pres un CD que, sense que ell en fos conscient, va resultar que contenia droga. Primer condemnat i després indultat no va haver de complir pena de presó. Però precisament va ser per aquesta denúncia que va patir la pena més gran: no poder tornar a entrar com a capellà en un centre penitenciari per ajudar i acompanyar els reclusos.

També és cert que el suport que va rebre en aquell moment va ser molt visible. La gent que va acompanyar-lo el dia del **judici** no va caber a la sala de vistes i una recollida de signatures va portar finalment a l'**indult**. Pels qui no hi havien tingut relació, aquest ensopec és l'episodi més conegut de la seva vida. Però amaga una llarga

trajectòria marcada per la dedicació a la docència i a la pedagogia. L'Escola de l'Esplai, la Fundació Blanquerna, la catequesi a la parròquia de Sant Ildefons o els grups de joves de Revisió de Vida, són altres dels espais on va regalar les hores de la seva vida. També va estudiar l'espiritualitat de la Federació de Joves Cristians de Catalunya. I amb la mateixa vocació a tot arreu: acompanyar les persones i no jutjar-les.

Va morir el dijous 7 de desembre als 80 anys. El funeral es va celebrar diumenge a la parròquia de Sant Ildefons de Barcelona presidit pel bisbe **David Abadías** i va pronunciar l'homilia el rector, **Josep Maria Jubany**. Reproduïm el text de l'homilia que repassa el testimoni i el treball d'Andreu Oliveras i Torrents.

Funeral Andreu Oliveras. Homilia

3er. Diumenge d'advent, 10 desembre 2023

En la nit del divendres passat vaig rebre un missatge de l'Ignasi García Clavel, que em comunicava la mort de Mn. Andreu, immediatament en va venir al cap les paraules de Jesús: "Veniu a mi tots els cansats i afeixugats i trobareu el re-

pòs que tant desitjàveu". Després d'una llarga malaltia, Mn. Andreu trobava el repòs de Jesús. Aquell qui "el seu jou és suau i la seva càrrega lleugera".

Tots ho sabem, els darrers anys de Mn. Andreu no han estat fàcils, ni per ell, ni per la seva família i amics, però em sembla que amb la seva malaltia Mn. Andreu ens ha ajudat a aprofundir en el valor de la persona humana. Els que l'heu acompanyat durant aquests anys, molt especialment els nebots, i els treballadors/es de la residència el Desert de Sàrria, ens heu mostrat que a les persones les estimem pel que són, i no per la seva utilitat.

Tots els que hem conegut i estimem l'Andreu (dic estimem amb present i no en passat, perquè l'amor és més fort que la mort) sabem com en la seva vida fou un defensor de la dignitat de les persones més vulnerables, bona prova és el seu treball pastoral a les presons. Celebrem la seva missa exequial, avui, que es commemora el 75 aniversari de la Declaració dels Drets Humans. Segur que ell agrairia que en el moment del seu comiat, es recordés com ell amb la seva malaltia ens ha fet adonar del valor d'aquests Drets.

EN LA SEVA VIDA FOU UN DEFENSOR DE LA DIGNITAT DE LES PERSONES MÉS VULNERABLES, BONA PROVA ÉS EL SEU TREBALL PASTORAL A LES PRESONS

Mn. Andreu va morir quan ens disposaven a celebrar la festa de la Mare de Déu, en ple temps d'Advent, temps en què l'Església ens convida revifar l'esperança. En la festa de la Immaculada varen proclamar en les misses l'evangeli de l'anunciació, i escoltarem les paraules de Maria de Natzaret tot acceptant la missió que Déu li demanava: "Soc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules". També Mn. Andreu, amb l'exercici del seu ministeri presbiteral, posà la seva vida al servei de l'evangeli i de l'església.

No ens toca a nosaltres fer cap judici de la seva vida, només Déu, qui veu en el cor de cada persona, pot jutjar, però sí que podem i devem agrair, tots els beneficis, que nosaltres i tants altres, hem rebut gràcies al seu ministeri presbiteral. En aquests dies d'Advent que a la Mare

de Déu la contemplem com a model d'esperança, ens és permès pensar, que com els servents de les noces de Cana de Galilea, també Mn. Andreu, feu cas de les paraules de Maria de Natza- ret, quan tot mostrat al seu fill Jesús, digué: "feu tot el que Ell us digui".

En aquest segon diumenge d'Advent, hem escoltat les paraules de Sant Marc, que ens deien: "Comença l'evangeli de Jesús, el Messies, Fill de Déu". Per primer cop en els escrits del Nou Testament s'escriu la paraula Evangeli. Evangeli, que com és conegut, significa Bona Notícia, l'autor amb la seva obra ens vol transmetre que amb Jesús de Natza- ret, Déu amb nosaltres, se'ns comunica una gran notícia, una notícia joiosa, una notícia que convida a viure a fons la gran alegria de les benaurances.

**DEDICÀ LA SEVA VIDA A COMUNICAR
L'EVANGELI, LA BONA NOTICIA**

Mn. Andreu, per mitjà del seu ministeri presbiteral, dedicà la seva vida a comunicar l'Evangeli, la bona notícia. Segur que ell s'identificava

amb les paraules en què l'evangelista es refereix al Baptista: "Obriu una ruta al Senyor, aplanu-li el camí".

Dedicà molt temps del seu ministeri a comunicar l'Evangeli, la bona notícia, ho feu aquí en la comunitat eclesial de Sant Ildefons. Ell, juntament amb altres mossens i un bon planter de catequistes, seguint el mestratge de Frederic Bassó, treballaren amb molt d'entusiasme perquè infants, adolescent i joves no sols conegueren la vida de Jesús, sinó que l'estimessin, el seguissin i fos per a ells la font de veritable alegria. Mn Andreu presidint l'eucaristia, els capvespres dels diumenges, ajudà a molts, joves i grans que celebressin la fe, i valoressin la Missa i la pregària.

Com si repetís les paraules de Jesús: "Deixeu que els infants vinguin a mi" ajudà a molts en l'educació de la fe en el temps del lleure, essent consiliari de l'Esplai Sant Ildefons, de l'escola de l'esplai, i membre de la Fundació Pere Tarrés.

Fou un bon pedagog i mestre en la fe, ho feu com a consiliari de grups de Revisió de Vida.

Preocupat per l'evangelització del joves, esmerçà, juntament amb altres companys, hores i talent en el secretariat de pastoral universitària i fou un dels fundadors de Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians (MUEC).

També del seu talent pedagògic en gaudiren els alumnes de l'Escola Blanquerna, de lla que en fou professor i durant un temps, director general. He dit abans que en les seves tasques ministerials hi esmerçava, temps i talent. De segur que temps no en tenia tant com en volia, ara, de talent molt, i son molts alumnes i joves del MUEC que ho testifiquen i ho agreixen.

**CREC QUE CAL, ARA I AQUÍ, MENTRE
PREGUEM PER ELL EN AQUESTA
MISSA EXEQUIAL, DIR BEN ALT I CLAR
QUE MN. ANDREU FOU INNOCENT**

En la primera lectura hem escoltat com Déu exhorta a l'autor d'aquest fragment del llibre d'Isaïes que transmeti als qui viuen la servitud de l'exili, aquestes paraules: "Consoleu, consoleu el meu poble, diu el vostre Déu. Parleu amoro-

sament a Jerusalem, crideu i digueu-li que s'ha acabat la seva servitud". Fàcilment Mn. Andreu podia identificar-se en aquesta lectura, ja que com és sabut, dedicà moltes hores de la seva vida a la pastoral penitenciària. Durant més de quinze anys consolà a molts presos i a les seves famílies. Deixem-ho dir de forma poètica, segur que han estat molts dels que ell havia visitat, que l'ha rebut a la seva arribada en les estances del cel. Torno a dir, només Déu coneix el cor de les persones, però segur que el pas de Mn. Andreu per les presons fou rebut per a molts com un autèntic evangeli, una bona notícia.

L'exercici del seu ministeri en la presó no estigui exempt d'espines. No és el moment de rememorar els problemes que tingué amb la justícia, però si que crec que cal, ara i aquí, mentre preguem per ell en aquesta missa exequial, dir ben alt i clar que Mn. Andreu fou innocent. No entro en detalls de com anà tot plegat. D'aquest esdeveniment em queda, malgrat tot, un fet molt positiu, les moltes persones que es mogueren per manifestar públicament la seva estima i va-

loració del consol i evangeli que Andreu havia portat a la presó. Molts d'ells, antics presidiaris i familiars de presos. Segur que aquestes mostres d'estima foren per Mn. Andreu, consol.

Mn. Andreu, (ara m'adreço directament a ell) en la segona lectura Sant Pere ens ha dit: esperem un cel i una terra nova, on regnarà la justícia. Una terra, que com hem resat en el salm, "la fidelitat i l'amor es trobaran, s'abraçaran la bondat i la pau; la fidelitat germinarà de la terra, i la bondat mirarà des del cel". Ara amb tristesa, molta tristesa, però també amb esperança, molta esperança ens acomiadem de tu aquí la terra. Ho fem aquí, en la comunitat eclesial de Sant Ildefons, en el mateix lloc que vas rebre l'ordenació presbiteral.

En aquesta Eucaristia, donem gràcies al bon Déu per tots els beneficis que hem rebut de la teva persona durant la teva vida; Andreu, bon amic i company en el presbiteri de Barcelona; Andreu, bon fill que sempre vas tenir cura dels teus pares; Andreu, preguem perquè tinguis

un bon cel, i ara en el moment del teu comiat preguem perquè el Senyor faci que tot el que tu has plantat hi hagi qui la continuï i fructifiqui la bona feina que el bon Déu va començar en tu, mentre esperem trobar-nos un dia amb tu, demanem que, com ens exhorta Sant Pere, "el Senyor ens trobi a tots en pau, immaculats i irrepreensibles".

Mn. Josep Maria Jubany, rector

Barcelona, comunitat de Sant Ildefons

Soler i Perdigó, l'home del Concili Tarraconense

JORDI LLISTERRI
A LAETO ANIMO

Ja em perdonaran el comentari personal en la **mort** del bisbe **Carles Soler i Perdigó**. El Solé i Perdigó, com era anomenat. Amb el bisbe **Jaume Traserria**, l'any 1996, van tenir el detall anar a la meva llista de noces al Basar Perpinyà (una cosa que es feia abans) i regalar-nos una olla a pressió. L'olla va prestar grans anys de servei però mai he sabut fer una lectura pastoral o teològica sobre què volia dir aquella elecció.

El cert és que el bisbe Soler Perdigó va haver de viure en diverses olles a pressió. Situacions que sobrevolava amb aquella veu de Duca-

dos, amb alguna expressió contundent quan calia, amb un cert posat britànic i amb el Dret Canònic a la mà. L'olla més coneguda és la divisió diocesana i els conflictes amb els **bisbes auxiliars** que es va viure durant el **mandat** del cardenal **Ricard Maria Carles**. Crec que la dimensió pràctica de la vida del bisbe Soler feia impossible l'entesa amb el cardenal valencià.

L'altra olla a pressió va ser el Concili Provincial Tarraconense. Soler i Perdigó serà recordat i ara homenatjat com a bisbe de Girona. Però va ser l'home clau del Concili Tarraconense. Com a secretari general i com a un dels qui hi

va creure. Va saber articular i conduir una **experiència** inèdita enmig de diverses tensions que feien perillar l'artefacte.

La tensió que va viure més directament va ser la bicefàlia en la conducció del Concili Provincial entre els dos líders naturals de l'Església catalana: l'arquebisbe de Tarragona, **Ramon Torrella**, i l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles. Alhora fent equilibris entre les diverses orientacions de l'Aula Conciliar i la lectura mediàtica de l'esdeveniment. Un concili que era de tretze bisbes (ara no n'hi hauria cap de Girona...) però que no podia tractar com a acòlits el gairebé 200 representants dels bisbats catalans. Ni deixar de banda el què s'havia recollit en l'etapa de consulta prèvia en la que hi van participar 60.000 fidels. I en un moment en el que a Roma no estava de moda parlar de sinodalitat i s'entenia la cúria vaticana més com un ens fiscalitzador que animador de la fe.

Si tot no va saltar pels aires, va ser per homes com Carles Soler i Perdigó. D'allà en va sortir un referent d'actuació pastoral tant avançat com poc aplicat. I ja jubilat no perdia ocasió de defensar-lo. L'Església catalana l'hauria de recordar especialment per això. Com l'home del Concili Tarraconense.

Tarragona celebra aquesta setmana la III Nit de les Religions
DC, 13/12/2023 | LA CIUTAT

David Bisbal i Passió Vega omplen la Sagrada Família a la missa criolla 'Units per la pau'
DC, 13/12/2023 | LA VANGUARDIA

Música Antiga de Girona recorda el Nadal dels convents gironins
DJ, 14/12/2023 | EL PUNT AVUI

El Cant de la Sibil·la es podrà veure per primer cop al Catllar aquest Nadal
DJ, 14/12/2023 | TOTS 21

El Papa vol ser enterrat a Santa Maria Major i no pas al Vaticà
DJ, 14/12/2023 | LA VANGUARDIA

El monestir de Sant Cugat, una de les seues principals de la biennal Manifesta 15
DV, 15/12/2023 | EL PERIÓDICO

L'Hospital Sagrat Cor de Martorell estrena l'Espai de Silenci Interconfessional
DV, 15/12/2023 | EL FAR

L'Agrupació Pessebrista de Roda de Ter celebra cinquanta anys
DV, 15/12/2023 | NACIÓ DIGITAL

27 | LA SETMANA A LES XARXES

Fundació Pere Tarrés
@Fundperetarres

Avui presentem el **#programaeducatiu** 'Tennis amb valors en família' de la mà de **@FundacioRCTB** al centre socioeducatiu Poble-Sec. Col·laborem per millorar el benestar emocional d'infants i famílies en situació de vulnerabilitat. **#transformaciósocial**

18:02 · 12 de des. 23 · 209 Visualitzacions

Jesuïtes Educació
@JesuïtesEdu

Recés a **@CovaSantIgnasi** | Alumnat de 4t d'ESO de **#JECIot** han compartit un recés a Manresa. A partir d'instantants de reflexió, interioritat i pregària han elaborat un "arbre personal" fet a partir de les seves vivències, moments per viure, de referents, i també d'alguns dubtes.

12:07 · 15 de des. 23 · 69 Visualitzacions

Museu de Montserrat
@MuseuMontserrat

Fins al 2 de febrer, un pessebre monumental a l'entrada del Museu de Montserrat! Realitzat pel Grup Pessebrístic Manresa, reproduïx l'entorn del Santuari i la muntanya de Montserrat. Entrada lliure **#MuseuMontserrat #pessebre800anys**

19:48 · 13 de des. 23 · 997 Visualitzacions

LaSalleCat
@LaSalleCat

Arriba Nadal i amb ell les ganes de fer regals als qui més estimem! 🎁 Saber quines joguines són les més adequades per regalar als nostres fills/es no és gens fàcil, i és per això, que des de La Salle Premià ens donem uns quants trucs i consells! 📌

11:02 · 30 de nov. 23 · 42 Visualitzacions

Justícia i Pau
@JusticiaIPau

Ens unim a la crida de l'**@OEA_oficial** per rebutjar l'intent de cop d'estat a Guatemala, després que fiscals del Ministeri Públic diguessin que s'haurien d'annular les eleccions presidencials d'agost, on va resultar guanyador Bernardo Arévalo.

15:22 · 15 de des. 23 · 40 Visualitzacions

Monestir de Poblet
@MonestirPoblet

El director de la Fundació Populus Alba **@luismarcel** assisteix avui al VI Congrés de la xarxa de castells i palaus que es celebra avui a Madrid.

11:18 · 15 de des. 23 · 73 Visualitzacions

Llibreria Claret
@LlibreriaClaret

Per aquests dies, us recomanem '365 dies amb Maria' d'Àngel Rodríguez Vilagrán. Un bon regal, per poder veure i llegir les diferents representacions de Maria en la societat. Troba'l aquí **claret.cat/llibre/365-die...**

13:02 · 15 de des. 23 · 7 Visualitzacions

La Sagrada Família
@sagradofamilia

CAT. El dia 19 a les 18.30 h, acostats a la façana del Naixement a escoltar la cantada de nadeses a càrrec de diverses corals del barri del Raval i del Gòtic. Oferiran un repertori de nadeses tradicionals catalanes i cançons de Nadal d'arreu del món. **sagradofamilia.org/nadal**

14:50 · 14 de des. 23 · 1.655 Visualitzacions

Vedruna Catalunya Educació
@VedrunaCat

Músics i nadeses al costat del pessebre. Moments de silenci i també bona conversa entorn la taula. Així hem celebrat **#Nadal** les direccions generals de les escoles Vedruna. **#gràcies #escolacompromesa #tradicions**

22:08 · 13 de des. 23 · 466 Visualitzacions

Maristes Catalunya
@MaristesCat

Enhorabona a **#MaristesLeida!** Orgullosos de rebre d'**@unicef_cat** el reconeixement com a **#centresreferents** en **#EducaciónDrets** d'Infància. Maria Mur: gràcies per emprendre aquest camí de no retorn en la defensa dels **#dretsdelinfants**. Felicitats també als altres centres reconeguts.

21:02 · 14 de des. 23 · 365 Visualitzacions

Mans Unides Barcelona
@mansunides

En el 75è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, repassem alguns dels drets humans.

Cal no perdre l'esperança i posar la humanitat al centre dels nostres esforços.

Podeu veure els vídeos complets al canal de YouTube: **m.youtube.com/@MansunidesOrg...**

19:58 · 10 de des. 23 · 50 Visualitzacions

Solidaritat Sant Joan de Déu
@solidaritatSID

Ens ajudes a que totes les persones ateses a Sant Joan de Déu puguin celebrar el **#Nadal**?

Fes un donatiu! Amb la teva ajuda, organitzarem dinars, regalarem petits detalls perquè tothom pugui celebrar la vida i omplirem aquests dies de calli i alegria. **bit.ly/3TkswPF**

#MissatgesOptimistes

20:10 · 14 de des. 23 · 72 Visualitzacions

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Direcció: Glòria Barrete Vélez. **Redacció:** Roger Vilaclara, Anna Guimerà, Aina Argueta i Jordi Llisteri. **Edició paper:** Macià Grau. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, Valentina Laferrara, Xavier Memba, Lucía Montobbio, Laura Mor, Víctor Rodríguez, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat. **Publicitat:** Miquel Codolar | comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Carles Duarte (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Víctor Cullell, Núria Iceta, Oriol Llop, Manuel Manonelles, M. Mercè Sardà, Noemí Ubach i Anna Vilà.

Amb el patrocini de

Amb la col·laboració de

Formem part de

